

Cartes que són lliçons de vida (I)

Publicat per [Interacció](#) [1] el 27/09/2018 - 18:58 | Última modificació: 18/02/2026 - 09:11

Una entrada que agafa la forma de carta per aprofundir en aquelles experiències que ens connecten amb la vida cultural i social des de la proximitat i la reflexió.

Al vespre, quan arribem a casa, obrim la bústia amb un gest mecànic per recollir les factures i la propaganda, que gairebé sempre acaba a les escombraries. Ja no solem rebre cartes d'amics i familiars, ni tan sols postals dels que ens volen fer enveja amb imatges idíl·liques de les seves vacances. Amb tot, que el paper no estigui de moda no vol dir que el gènere epistolar, tan corrent durant l'època romana o victoriana, vagi a la baixa. A Interacció 18 volem fer-vos arribar alguns exemples d'un dels gèneres literaris més lliures i que millor descriu els canvis socials: cartes que són lliçons de vida.

Comencem per l'obra de [Chimamanda Ngozi](#) [2] (Nigèria, 1977), que ens va visitar l'any passat a Barcelona. Ngozi ha publicat recentment ["Estimada Ijeawele. Manifest feminista en quinze consells"](#) [3]; una carta adreçada a una amiga d'infantesa que li havia demanat ajuda per educar la seva filla en el feminisme. En realitat, els destinataris d'aquesta carta som tots: els quinze suggeriments que hi fa l'autora ens conviden a ["desaprendre"](#) [4] molts costums, convencions, i pensaments que hem anat normalitzant des de petits, en qualsevol part del món, i a obrir els ulls a una societat més igualitària. Ja ho va dir a "We should all be feminists" ("Tothom hauria de ser feminista"), l'adaptació d'un discurs TEDx que va pronunciar el 2012: "Intento desaprendre moltes lliçons de gènere que vaig interioritzar mentre creixia." És una carta que tracta de reflexions al voltant de les experiències quotidianes que reflecteixen desigualtats de gènere i d'altres tipus.

Però, quins són aquests 15 consells? Us en fem un resum!

1. La plenitud és desitjable i es pot aconseguir de moltes maneres; essencialment, fent allò que ens agrada. **No cal ser mare per ser una dona completa,** ni tampoc culpar-se per no ser una heroïna a la llar.

2. Les cures i les tasques domèstiques incumbeixen a totes les persones indistintament; no són exclusivament femenines. Proveu a compartir equitativament les responsabilitats a casa.

3. Els rols de gènere són absurds i s'han de qüestionar cada dia. No hi ha habilitats, aficions, colors o joguines pròpies per a cada gènere. Les persones no hem de limitar-nos sinó educar-nos en l'autonomia i la independència.

4. El feminisme és radical, no hi ha mitges tintes. Sovint el feminisme "light" fa servir la paraula "permetre":

"Philip May és conegut en política per ser un home que ha fet un pas enrere per permetre que sigui la seva dona, Theresa, qui brilli." És un error que ens parla d'injustícia i de desigualtat de poder.

5. **Fem que els infants llegeixin.** Si cal pagar-los perquè llegeixin, feu-ho! És una inversió que val la pena.

6. **Qüestionem el llenguatge i ensenyem els infants a fer-ho.** Qüestionem també si les dones reben un tractament especial pel fet de ser-ho, o bé són tractades com a éssers humans. L'autora es declara "**feminista sense embuts**", i sap que és una qüestió incòmode. Creu que hauríem de recuperar aquesta paraula, tan infamada actualment. Moltes vegades li han preguntat (ens han preguntat) per què no parla de defensar els "drets humans" en general.^[1] Però sap que **fer servir expressions lingüístiques vagues no reconeix el problema específic del sexe i el gènere.**

7. **El matrimoni no és una fita ni un premi, és tan sols una opció.** Les dones no han de sacrificar-se més que els homes perquè hi guanyen més. Si no esperem que un home sacrifiqui el seu cognom quan es casa [o que el primer cognom dels fills sigui el del pare], no ho esperem tampoc d'una dona.

8. **Les dones no han de tenir l'obligació d'agradar.** Les nenes no ha de constrènyer-se a normes que les facin ser agradables, bones i dolces, només pel fet de ser nenes.

9. La identitat és important, però **hem d'aprendre a qüestionar els trets identitaris col·lectius** que hem heretat.

10. **No deixem que la pressió sobre la imatge femenina interfereixi en les activitats diàries de les nenes i les dones**, ni en la seva higiene personal ni en la tria de la seva vestimenta.

11. **Ensenyem els infants a qüestionar l'ús selectiu de la biologia per justificar normes socials masclistes.** No hi ha cap norma social que no pugui canviar-se.

12. **Parlem de sexe amb els nostres fills i filles, i fem-ho aviat.** Ensenyem-los a dir les coses pel seu nom i a no associar sexe amb vergonya ni control.

13. L'amor és el més important en la vida. I en el cas que un fill o filla vulgui casar-se, recordem-li que **qualsevol persona pot demanar matrimoni a una altra**, i aportar diners a la relació si pot i vol fer-ho.

14. **Les dones no han de ser santes perquè els seus drets siguin reconeguts.** Són igual d'humanes que els homes.

15. **Fem normal la diferència**, perquè és la realitat que vivim. Fem que les nostres opinions siguin àmplies i sòlides.

Es fa evident, doncs, que aquests punts aborden qüestions eminentment culturals,^[2] i per això el feminisme ocupa un espai important a Interacció. Chimamanda Ngozi també afirma: "Alguns diuen que les dones estan subordinades als homes perquè és la nostra cultura. Però la cultura canvia constantment. [...] La cultura no fa la gent. La gent fa la cultura. Si és cert que no forma part de la nostra cultura el fet que les dones siguin éssers humans de ple dret, aleshores podem i hem de canviar la nostra cultura."^[3]

I vosaltres, com creieu que hem de canviar la cultura? No cal que ens envieu una carta per dir-nos-ho, podeu contestar aquest post clicant en l'enllaç inferior per afegir un nou comentari!

¡G! De GAFAS MORADAS.

Dibuix de [EsCarolota](#) [5], autora d'un abecedari feminista il·lustrat publicat enguany

Aquest llibre està registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C](#) [6][ERCles](#) [6].

Notes

[1] L'any 1946 l'ONU va fundar la Comissió de la Condició Jurídica i Social de la Dona. Des de llavors, diverses conferències mundials han creat fòrums d'abast mundial per difondre els drets de les dones. El 2010 es va crear [ONU Women](#) [7] (ONU Dones) per a la igualtat de gènere i l'apoderament de la dona.

[2] Podeu llegir l'article de Jordi Nopca "[Dues veus potents contra la injustícia](#) [8]" arran de la seva visita de Ngozi al CCCB l'any passat, juntament amb l'escriptora Arundhati Roy. En el text afirma que una de les preocupacions de l'autora són "els perills d'una visió cultural compacta i homogènia".

[3] Chimamanda Ngozi (1a ed. 2012). "Tothom hauria de ser feminista". Barcelona: Fanbooks, 2016 (p. 49-51).

Categories: Interacció 2018

Categories: Interacció: jornades

Categories: Article

Etiquetes: desenvolupament territorial

Etiquetes: educació i cultura

Etiquetes: arts i creació

Etiquetes: valor públic de la cultura

Etiquetes: participació cultural

- [9]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2018/cartes-llicons-vida>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://www.chimamanda.com/>

[3] <https://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=46020>

[4] <https://interaccio.diba.cat/blogs/2018/qui-educa>

[5] <https://www.instagram.com/escarolota/?hl=es>

[6] <http://cercles.diba.cat/>

[7] <http://www.unwomen.org/en>

[8] https://llegim.ara.cat/reportatges/Dues-veus-potents-contrainjusticia_0_1883211764.html

[9] <https://interaccio.diba.cat/node/7737>